

Његова Светост Архиепископ пећки,

Митрополит београдско-карловачки и

Патријарх српски Господин Порфирије

30. јануар 2024.

Предмет: Молба **Његовој Светости Патријарху српском г. Порфирију** да укаже на потребу хитног обнављања производње лекова у Институту за трансфузију крви Србије

Ваша Светости,

Ваш позив грађанима да се придруже акцији добровољног давања крви охрабрио нас је да поново укажемо на грешку почињену у Институту за трансфузију крви Србије обустављањем производње лекова из крви добровољних даваоца.

Подсећамо, прерадом крвне плазме се добијају лекови (албумин, имуноглобулин, фактори коагулације...) који се масовно користе у лечењу великог броја пацијената у онкологији, неврологији, имунологији као и у свим хируршким гранама и без којих је савремена медицина незамислива.

Србија је прераду крвне плазме започела у другој половини прошлог века у Институту за трансфузију крви Србије (ИТКС). Међутим, као последица неуспешних реформских и регулаторних решења током последње две деценије прерада крвне плазме је смањивана да би 2019. године била потпуно угашена. [ОВДЕ](#)

Кратак увид нам указује на размере штете: из 208.000 јединица крви сакупљених 2022.год. од добровољних даваоца могло се добити 50 тона плазме. Поменута количина би омогућила продукцију преко 200 кг имуноглобулина и неколико пута већу количину албумина.

Нажалост, прераде није било, а драгоценој плазми се губи траг па се треба надати да овај незаменљив раствор није уништен јер би Србија у том случају била поново негативни уникум у Европи. [ОВДЕ](#)

Обустављена производње има двоструке последице:

1. Хиљаде пацијената не добијају савремену, ефикасну, циљану терапију већ су лечени неспецифичним, превазиђеним субституцијама (пуна крвна плазма, криопреципитат...)
2. Собзиром да нема више производње из домаће, бесплатне крвне плазме, од страних произвођача се увозе још веће количине скупих плазминих деривата непознатог порекла (пример: цена 1г. имуноглобулина је 70 евра). Увоз, за који Републички фонд за здравство (РФЗО) годишње издваја више десетина милиона евра је недовољан па је терапеутско коришћење ових битних лекова у Србији далеко испод просека модерне европске медицине.

[ОВДЕ](#)

Абсурд је алармантан: држава је последњих година издвојила милијарду евра за модернизацију болница и куповину савремене опрема а велики број пацијената се и даље лечи неефикасним, анахроним лековима карактеристичним за средину прошлог века.

Гашење производње лекова из домаће, бесплатне крвне плазме је последица дугогодишње доминације комерцијалног, парцијалног интереса над јавним интересом, који на нажалост, није био заштићен од стране надлежних институција, Министарства здравља и РФЗО. ОВДЕ

Констатујемо да бројна упозорења на увећани здравствени ризик за хиљаде пацијената као и на нерационално расипање десетине милиона евра нису до сада имале ефекта јер су коруптивне спреге очито биле снажнији од интереса грађана. ОВДЕ

Ваша Светости,

Молимо Вас да снагом свог моралног и духовног ауторитета укжете надлежним државним властима на потребу хитне обнове производње лекова из плазме у ИТКС. Потребно је деловати на отклањање узрока сталних несташица крви а не само на санирање последица. Тиме би један од кључних системских приоритета здравства, годинама игнорисан, био остварен на велику добробит грађана Републике Србије.

С дубоким поштовањем,

Др Драшко Карађиновић

НВО Доктори против корупције

<http://www.healthcareanticorruption.org/>